

Motywowanie dzieci do utrwalania prawidłowej wymowy w czasie ćwiczeń w domu?

Czy wystarczą ćwiczenia z logopedą w szkole?

Ćwiczenia w gabinecie z logopedą to za mało, by u dziecka wypracować prawidłową mowę! Konieczne jest regularne kontynuowanie ćwiczeń logopedycznych również w domu. Następuje wówczas utrwalanie i dalszy rozwój umiejętności, które dziecko nabyło podczas pracy z logopedą.

Regularna praca nad wymową w domu (poza zajęciami logopedycznymi) przyspiesza nabywanie prawidłowej mowy, podczas gdy brak tej pracy opóźnia nabywanie umiejętności prawidłowego posługiwania się nią.

Wykonując ćwiczenia logopedyczne w domu, pamiętajmy by:

- **Zadbać o stałą porę wykonywania ćwiczeń.** Dziecko łatwiej zaakceptuje ćwiczenia logopedyczne, jeśli staną się one częścią dnia. W przypadku młodszych dzieci jako punkt odniesienia w czasie można wybrać rodzaj zajęć, po których, lub przed którymi następują ćwiczenia (np. ćwiczymy dwa razy dziennie – raz po obiedzie, a raz przed dobranocką lub po kolacji).
- **Warto ćwiczyć krócej, 2, 3 razy dziennie niż raz, a długo.** Takie rozłożenie w czasie ma korzystny wpływ na kształtowanie się **nawyków prawidłowego mówienia**. Dziecko stopniowo wdraża się do tego, aby zwracać uwagę na to, jak mówi, a nie tylko raz, czy 2x w tygodniu w gabinecie logopedycznym. W ten sposób wypracowuje u siebie mechanizm autokontroli mowy i sprawniej przejdzie etap ćwiczeń utrwalania aż do mowy spontanicznej.
- **Ważne by jak najwięcej uczyć poprzez zabawę.** Ćwiczenia nie mogą być przez dziecko kojarzone jako kara, tylko jako coś pozytywnego. Można zaopatrzyć się w kilka atrakcyjnych pomocy dydaktycznych lub przygotować je razem z dzieckiem. Samodzielne przygotowanie pomocy do ćwiczeń, dodatkowo wzmocni poczucie więzi między nami i dzieckiem, a także sprawi, że dziecko chętniej weźmie udział w „wykorzystaniu” nowej zabawki dydaktycznej. Można też wykorzystać zabawki dziecka, które lubi i wpleść w zabawę logopedyczną (np. wyrazy zawierające ćwiczoną głoskę lub ćwiczenia usprawniające język, ćwiczenia oddechowe, ćwiczenia emisji głosu).
- **Przeplataj zabawę nauką!** Wykorzystaj czas na powtarzanie słów, zwrotów i zdań kiedy dziecko koloruje lub bawi się czymś spokojnie, albo zachęć do gimnastyki, śmiesznych miniek przed lustrem podczas codziennych czynności higienicznych. Nie bójcie się żmudnych ćwiczeń! Nasze pociechy muszą przyzwyczajać się, do tego, że od czasu do czasu trzeba zrobić coś, co jest z pozoru nieciekawe i nudne.
- **Rozwijaj u dziecka wymowę jednocześnie angażując wiele zmysłów.** Skuteczniejsze będą nasze zabiegi i działania w sferze mowy gdy zaangażujemy w jej rozwój inne zmysły.
- **Wykorzystuj każdą naturalną sytuację,** aby wprowadzić kilka słówek wymagających utrwalenia.

- **Ćwicz razem z dzieckiem!**
- **Staraj się przystępować do ćwiczeń zrelaksowanym** (dotyczy to zarówno dorosłych, jak i dziecka). Nie odkładaj ćwiczeń na sam koniec dnia. Trudniej współpracować i efekty też będą gorsze, gdy jesteśmy zmęczeni.
- **Zaangażuj całą rodzinę do zabaw utrwalających wymowę.** Można pokazać domownikom, jak się „bawić w poprawne mówienie” i bawić się razem! Dla dziecka będzie to przyjemna odmiana i przede wszystkim czas spędzony z najbliższymi.
- **Dbaj o prawidłowość własnej wymowy.** Bywa, że dorośli mówią niedbale, zbyt szybko, mało wyraźnie. Pamiętaj, że przykład idzie z góry! Zadbaj o prawidłowość własnej wymowy na miarę swoich możliwości, mów wyraźnie i dokładnie wymawiaj wszystkie głoski w słowach.
- **Uświadamiaj dziecko, jakie skutki przyniosą wykonywane zabawy logopedyczne.** Można przedstawić korzyści jak np.: akceptacja ze strony rówieśników, brak tremy przed wypowiedzaniem się na forum klasy, piękna godna pochwała wymowa.
- **Bądź cierpliwy i konsekwentny.** Nie wolno dokuczać dziecku, wyśmiewać z jego wady ani braku postępów. „Nie od razu Kraków zbudowano”. Czasem mijają tygodnie zanim pojawią się pierwsze efekty terapii. **Konsekwencja** w realizowaniu ćwiczeń logopedycznych w domu jest podstawą sukcesu!
- **Regularnie kontaktuj się z logopedą,** aby konsultować postępy i sposób wykonywania ćwiczeń.

Motywacja

Motywacja, raczej nie przyjdzie sama. Jeśli jesteście szczęściarzami, których dziecko „samo chce”, to wspaniale! Pamiętajcie jednak, że nawet najchętniej współpracujące dziecko miewa czasem swoje „słabsze dni związane z motywacją do ćwiczeń. Są one zjawiskiem naturalnym. Motywację trzeba cegiełka po cegiełce budować i wzmacniać.

Motywowanie dziecka do ćwiczeń logopedycznych w domu zacznij od... siebie! Tak, tak. Czasem my rodzice mamy większy problem do zmotywowania samych siebie do ćwiczeń z dzieckiem w domu. . Jeśli potraktujemy ten czas jako „bycie razem”, dołożymy do wszystkiego dobrą zabawę i więź emocjonalną, to efekty przyjdą łatwiej niż się spodziewamy.

Chwal dziecko nawet za najmniejsze postępy – nic tak nie zmotywuje do dalszej pracy jak pochwały ze strony bliskich i ważnych dla niego osób. W trakcie ćwiczeń wystarczy krótkie i entuzjastycznie wypowiedziane: „Dobrze!”, „Świetnie!”, „Dobrze sobie radzisz!”, „Świetnie Ci dziś poszło!”, „Mówisz coraz wyraźniej!”, Brawo, tak trzymaj!”.

Małe (częstkowe) nagrody rzeczowe – Jeśli dziecko robi postępy i ładnie ćwiczyło nagroź jego ciężką pracę. Nagradzaj naklejkami, przybijaj stempelki . Dzieci ucieszą się też z małych porcji smakołyków jako nagrody (najlepiej „przemycić” zdrowe przysmaki naszych milusińskich!).

Duże nagrody – otrzymywane po osiągnięciu pewnego etapu (np. uzbieraniu określonej liczby naklejek, stempelków czy obrazków – nagród cząstkowych). Może to być wyjście do kina , zrobienie razem z mamą i tatą jakiejś niecodziennej rzeczy. Umówmy się wcześniej, co będzie nagrodą i po jakim etapie dziecko może ją otrzymać. Przypominajmy o tzw. „dużej nagrodzie”.

Zalecone ćwiczeń logopedyczne do wykonywania domu – jak je rozplanować na co dzień?

- Zastanów się z jakimi sytuacjami w ciągu dnia masz do czynienia (jazda samochodem, czynności higieniczne, np. mycie zębów, kąpiel, przygotowanie posiłków, prasowanie, zakupy, odrabianie lekcji, wspólna zabawa, czytanie dziecku książki...).
- Wybierz te sytuacje, w których jesteś razem z dzieckiem – (np. spacer, zakupy, jazda samochodem do szkoły itd.).
- Przyporządkuj ćwiczenia do sytuacji, w których możesz je wykonać. Przygotuj sobie „rozkład zajęć” na kolejne dni .
- I... Ćwiczcie razem! Masz plan, wiesz, kiedy możesz je z dzieckiem wykonać. Teraz pozostaje nam tylko praca z nastawieniem na sukces! :)

Skąd wziąć materiał do ćwiczeń logopedycznych w domu?

- Najlepiej - od logopedy prowadzącego terapię.
- Zachęcam do kupowania gotowych pomocy logopedycznych do utrwalania prawidłowej wymowy. Są one nie tylko dla logopedów. Wiele z nich przeznaczonych jest także dla rodziców, którzy pracują z dziećmi poza zajęciami logopedycznymi (jako uzupełnienie). Można je kupić przez Internet, a coraz częściej również księgarniach stacjonarnych.

Podsumowanie - Jak motywować dziecko do utrwalania prawidłowej wymowy w domu?

- Motywowanie poprzez uatrakcyjnianie ćwiczeń
- Motywowanie poprzez właściwą organizację ćwiczeń
- Inne czynniki motywujące - umiejętne nagradzanie

Powodzenia!

Logopeda Elżbieta Piasta